

# Sekizinji ýediniň içindendir — Üçünji sany

*Danyýel Iki*

Jeff Pippenger

2023-09-17

Bu makalada çözmäge synanyşjak soragymyz şudur: Injil pygamberligindäki patyşalyklar hakynda Daniýel kitabynyň ikinji babynda ilkinji gezek aýdylan zat bilen, Ylham kitabynyň on ýedinji babynda şol patyşalyklar hakynda iň soňky gezek aýdylan zat nähili gabat gelýär. Men Nebukadnesaryň heýkelinde hakykatda nämeleriň görkezilýändigini hem-de öňdebaryjylaryň tutan ornuna degişli käbir soraglary orta atmagy maksat edinýärin; olaryň düşüňjesine görä, olaryň taryhy daşyň heýkeliň aýaklaryna urjak pursadyny görkezýärdi.

Ak uýpaýan aýal şeýle kesgitleýär: biz “Hudaýyň mukaddes işiniň demir palçyk bilen garyşan şekiliň aýaklary arkaly aňladylýan” derejä ýetipdik; muny ol mundan beýläk “ybadathanaçylyk bilen döwletçilik işleriniň gatyşdyrylmagy” diýip häsiýetlendirýär.

“Biz Hudaýyň mukaddes işiniň demir bilen palçygyň garylmagy arkaly heýkeliň aýaklary bilen şekillendirilýän döwrüne gelip ýetdik. Hudaýyň Öz halky, saýlanan bir halky bardyr; olaryň düşüňje-parasady mukaddeslenmelidir, olar binýadyň üstüne agaç, ot-çöp we samany goýmak bilen haram bolmaly däldirler. Hudaýyň buýruklaryna wepaly bolan her bir jan, ynanjymyzyň tapawutlandyryjy aýratynlygynyň ýedinji günün Sabatydygyny görer. Eger hökümet Sabata Hudaýyň buýruşy ýaly hormat goýsa, ol Hudaýyň güýjünde durar we bir wagtlar mukaddeslere gowşurylan imany gorar. Emma döwlet işgärleri galp sabaty goldarlar we özleriniň dini ynanjyny papalygyň bu perzendiniň tutulmagy bilen garyşdyrarlar, ony Rebbiň mukaddesläp, bereketlän Sabatyndan ýokarda goýup, ony adamyň mukaddes saklamagy üçin aýratyn bellärler; ol hem Onuň bilen Öz halkynyň arasynda müň nesle çenli alamatdyr. Ybadathana syýasaty bilen döwlet syýasatynyň garyşdyrylmagy demir we palçyk bilen görkezilýär. Bu birleşik ähli ybadathanalaryň güýjüni gowşadýar. Ybadathanany döwletiň güýji bilen üpjün etmek ýaman netijeleri getirjekdir. Adamlar Hudaýyň sabyrlylygynyň çäginde tas geçdiler. Olar öz güýjüni syýasata goýdular we papalyk bilen birleşdiler. Emma Hudaýyň kanunyny biderek edenleri Hudaýyň jezalandyryjak wagty geler, we olaryň ýaman işi öz başlaryna gaýdyp geler.” The Seventh-day Adventist Bible Commentary, volume 4, 1168.

Hudaýyň mukaddes işiniň ybadathana syýasaty bilen döwlet syýasatynyň özara garylýandygy döwre gelip ýetmegimiz, öňe gidýän bir wagtda döwrüniň beýanydyr. Ol bu garyşmagyň “ybadathanalaryň ähli güýjüni gowşadýandygyny”, onuň “erbet netijeleri getirjekdigini” hem-de “Hudaýyň Öz kanunyny güýjüni ýitirenler edenleri jezalandyryjak wagtyň geljekdigini” aýdýar.

Ybadathana bilen döwletiň gatyşmagy, ybadathanalaryň güýjüni gowşadýan hadysa bolup, ol Pergam ybadathanasynyň beýanydyr; bu ýerde ybadathana syýasaty bilen döwlet syýasatynyň utgaşdyrylmagy günä adamsynyň aýan edilmeginden öň gelýän dinden sapmany aňladýardy. Pergam hem-de Mesihçilige we butparazlyga arasyndaky ylalaşygy alamatlandyran imperator

Danyýel ikidäki dördünji patyşalykda ýüze çykyar. Şol ylalaşyk Danyýel ikide “palçyk” sözünüň ulanylmagy arkaly görkezilýär.

Sen, eý patyşa, gördüň, ine, ägirt uly bir heýkel bardy. Şol ägirt uly heýkel, parlaklygy juda ajaýyp bolup, seniň önünde durýardy; onuň keşbi bolsa gorkunçdy. Bu heýkeliň kellesi sap altyndandy, onuň döşi we gollary kümüşdendi, garny we butlary misdendi, Aýaklary demirdendi, aýaklarynyň bir bölegi demirden, bir bölegi palçykdandy. Sen görüp durkaň, ynsan elleri degmän bir daş kesilip alnyp, demirden we palçykdan bolan aýaklaryna urdy-da, olary döwür-derbi-dagyn etdi. Daniel 2:31–34.

Danyýeliň düşündirişi dowam edýärkä, ol indi diňe “palçyk” bolman, hapa, ýagny “laýly palçyga” öwrüldi.

Sen aýaklary we aýak barmaklaryny bölekleyin küýzegäriň palçygyndan, bölekleyin hem demirden ybarat görsüň ýaly, şol patyşalyk bölünen bolar; emma onda demriň kuwwatyndan bir paý bolar, sebäbi sen demriň palçyk bilen garyşandygyny gördüň. Daniel 2:41.

Küýzegäriň topragy bolan päk palçyk batgalyk palçyga öwrülýär. Hudaý Ylahy Küýzegärdir, Onuň işi bolsa hiç wagt batgalyk däldir.

Emma indi, eý Reb, sen biziň Atamyzsyn; biz palçykdys, Sen bolsa biziň küýzegärimizsin; hemmämiz Seniň eliniň eseridir. Işaya 64:8.

Butparaz Rimiň taryhynda Smyrna ýygnagy arassa toýun boldy. Danieliň ikinji babyndaky dördünji patyşalyk bolan Pergamosyň taryhynda bolsa, bu toýun palçyga öwrülýär. Başda diňe «toýun», soňra bolsa «küýzegäriň toýny» diýlip agzalýan zat, düşündirişiň dowam etmegi bilen «palçyga» öwrülýär. Pergamos — Týatira, ýagny papalyk Rimi üçin ýol taýýarlamak maksady bilen şol özgertmäniň amala aşyrylan ýeri boldy. «Toýnuň» «palçyga» öwürilmegi, Pawlusyň 2 Selaniklilerde «ilki düşüş bolmaly» diýip atlandyrylan, Týatira üçin ýol taýýarlan dinden yüz dönderişdir.

Milleritler Rimiň dördünji patyşalygyndan aňryny görüp bilmediler we Mesihe degişli Ikinji Gelişi indiki pygamberlik wakasy bolar diýip garaşdylar, çünki heýkeliň aýaklaryna urýan daş Ikinji Gelişi aňladýar. Emma Mesih 1798-nji ýylda bir patyşalyk gurupmydy? Ol 1844-nji ýylyň 22-nji oktýabrynda bir patyşalygy kabul etmek üçin İn Mukaddes ýere girdi, ýöne şol wagtda ol patyşalyk guruldymy?

Şol iki soragyň birinjisine jogap şudur: Mesih Öz ebedi patyşalygyny 1798-nji ýylda berkarar etmedi. Ikinji sorag, ýagny Mesih Öz ebedi patyşalygyny 1844-nji ýylyň 22-nji oktýabrynda berkarar etdimi ýa-da ýok, onuň jogaby hem ýokdur.

Butparaz Rimiň döwründe bir patyşalyk guruldymy? Men muny soratýaryn, sebäbi ilkinji öndebaryjylar dördünji patyşalygy hem butparaz, hem-de papalyk Rimi diýip düşünipdirler; bu bolsa 1798-nji ýyly, Mesihiň ebedi bir patyşalyk gurjak wagty hökmünde, dördünji patyşalygyň tamamlanşy diýip görkezýär. Emma Ylham kitaby butparaz Rimden soň gelýän dört patyşalygy görkezýär.

Eger Danyýel kitabyndaky ikinji bapda beýan edilen demirden dördünji patyşalyk diňe butparaz Rimini aňladýan bolsa we Konstantiniň ylalaşygy laýyň palçyga öwrülmegi arkaly görkezilýän bolsa, onda Mesih şol taryhy döwürde bir patyşalyk gurupmydy? Jogap — hawa. Pergam taryhy bolan haçda, Týatira däl, Mesih Öz «merhemet» patyşalygyny berkarar etdi. Haçda ebedi bir patyşalyk guruldy, we şol patyşalygyň tagty ahyrky ýagmyr döwründe gurulýan bir tagtyň nyşanydyr. Şol ahyrky ýagmyr tagty Onuň «şöhrat» patyşalygyny aňladýar.

Şägirtleriň Rebbiň ady bilen eden ygłany her bir taýdan dogrydy, we onuň salgylanýan wakalary hut şol wagt bolup geçýärdi. Olaryň habary: «Wagt doly boldy, Hudaýyň Patyşalygy golaýlady» diýen habardy. «Wagtyň» — Mesihä, «Mähel edilene» çenli dowam etmeli bolan Daniel 9-daky altmyş dokuz hepdäniň — tamam bolmagy bilen, Mesih Iordanda Ýahýa tarapyndan çokundyrylandan soň Ruh bilen mähel edildi. Olar tarapyndan golaýlady diýip ygłan edilen «Hudaýyň Patyşalygy» bolsa Mesihiň ölümi bilen bina edildi. Bu patyşalyk, olara ynandyryşy ýaly, ýer ýüzündäki bir imperiýa däl. Şeýle hem ol, «Bütün asmanyň astyndaky patyşalyk we hökümdarlyk, hem-de patyşalygyň beýikligi Beňni Ýokaryň mukaddesleriniň halkyna beriljek» wagtynda dikeldiljek geljekki, ölmez-ýitmez patyşalyk däl; şol ebedi patyşalykda «ähli hökümdarlyklar Oňa gulluk ederler we Oňa boýun egerler». Daniel 7:27. Mukaddes Kitapda ulanylyşy boýunça «Hudaýyň Patyşalygy» diýen aňlatma hem merhemet patyşalygyny, hem-de şöhrat patyşalygyny bildirmek üçin ulanylýar. Merhemet patyşalygy Pawlus tarapyndan Ýewreýlere ýazylan hatda görkezilýär. Biziň «güýçsüzlüğimiziň duýgusy bilen duýgudaşlyk edýän» rehimdar şefagataçy Mesihi görkezenden soň, resul şeýle diýýär: «Şeýlelikde, merhemet gazanyp, kömek wagtynda ýardam tapmagymyz üçin, geliň, merhemet tagtyna batyrgaýlyk bilen ýakynlaşalyň». Ýewreýler 4:15, 16. Merhemet tagty merhemet patyşalygyny aňladýar; çünki tagtyň bar bolmagy patyşalygyň bar bolmagyny göz önünde tutýar. Mesih Öz timsallarynyň köpüsünde «asmanyň patyşalygy» diýen aňlatmany adamlaryň ýüreklerinde ylahy merhemetiň işini aňlatmak üçin ulanýar.

Şeýlelik bilen, şöhrat tagty şöhrat şalygyny aňladýar; we bu şalyk Halasgäriň şu sözlerinde beýan edilýär: “Ynsan Ogly Öz şöhraty içinde, ähli mukaddes perişdeler bilen bile gelende, şonda Öz şöhratynyň tagtynda oturur; Onuň önünde ähli milletler ýygnanar.” Matta 25:31, 32. Bu şalyk heniz geljekdedir. Ol Mesihiň ikinji gelişi bolýança bina edilmez.

“Merhemet şalygy adamyň ýykylmagyndan dessine soň döredildi, haçanda günäkär adam neslini halas etmek üçin bir meýilnama düzülenide. Şondan soň ol Hudaýyň maksadynda we wadasy arkaly bardy; iman arkaly bolsa adamlar onuň raýatlary bolup bilýärdiler. Şeýle-de bolsa, ol diňe Mesihiň ölümi bilen hakykatda döredildi. Hatda ýer ýüzündäki gullugyna girişenden soň hem, adamlaryň kesirliگی we nankörlügi sebäpli halasgär Kalwariýanyň gurbanlygynyň önünden yza çekilip bilerdi. Getsimaniýada betbagtlyk kasesi Onuň elinde sandyrady. Ol hatda şol pursadyň özünde-de maňlaýyndaky ganly deri aýryp, günäkär nesli öz zalymlyklarynda heläk bolmaga taşlap bilerdi. Eger Ol şeýle eden bolsady, ýykylan adamlar üçin hiç hili halas bolmazdy. Emma Halasgär Öz janyny tabşyranda we soňky demi bilen: ‘Tamam boldy,’ diýip gygyranda, onda halas ediliş meýilnamasynyň ýerine ýetirilmegi kepillendirildi. Edende günä eden jübütlere berlen gutulýş wadasy berkidildi. Ondan öň Hudaýyň wadasy arkaly bar bolan merhemet şalygy şonda döredildi.” Beýik göreş, 347.

Mesih heýwenlik Rimiň pygamberlik taryhynda, papalyk Rimiň ahyrynda däl-de, ebedi bir patyşalygy hakykatdan hem gurdy. Şeýle hem Ol Öz şöhrat patyşalygyny Ikinji Gelişinde gurýar; bu bolsa yslamynyň dört şemalynyň goýberilýän wagty bolan soňky ýagşyň taryhyny öz içine alýar.

“Giç ýagyş sap bolanlaryň üstüne gelýär — şonda hemmesi hem öňküsi ýaly ony alarlar.

“Dört melek serbest bıraktığında, Mesih kendi krallığını kuracaktır. Geç yağmuru, ellerinden gelenin tümünü yapanlardan başkası alamaz. Mesih bize yardım edecektir. Herkes, Tanrı’nın lütfuyla, İsa’nın kanı aracılığıyla galip gelebilir. Bütün gök bu işle ilgilenmektedir. Melekler ilgilenmektedir.” Spalding and Magan, 3.

Dört ýel goýberilende, Mesih Öz şalygyny bina edýär. Soňky ýagyş hem-de dört ýeliň goýberilmegi ikisi-de tapgyrlaýyn wakalary aňladýar, olaryň hiç biri hem wagtyň diňe bir nokadyny aňlatmaýar. Dört ýel Yslamy aňladýar.

“Perişdeler dört ýeli saklap durýarlar; olar, boşanyp çykmaga we bütün ýeriň yüzüne topulmaga dyrjaşýan, ýolunda heläkçiligi we ölümü getirýän gazaply at görnüşinde suratlandyrylýar.

“Biz ebedi dünýäniň hut çäginde uklap ýatmalymy? Biz sust, sowuk we öli bolmalymy? Eý, ybadathanalarymyzda Hudaýyň Öz halkyna üflenýän Ruhy we demi bolsa, olar aýaklarynyň üstünde durlar we ýaşarlar diýseň! Biz ýoluň dar, derwezäniň hem gysykdygyny görmelidiris. Emma biz şol gysyk derwezeden geçip baranymyzda, onuň giňligi çäksizdir.” Manuscript Releases, volume 20, 217.

Perişdeler, ýoluna ölüm we weýrançylyk getirip, boşanyp çykmaga ymtylýan Yslamyň gaharly atyny, Hudaýyň Ruhy Hudaýyň halkynyň üstüne üflenýän döwürde, saklap durýarlar. Şonda olar aýaklarynyň üstünde durýarlar we ýaşaýarlar. Ruh olaryň üstüne üflenmezinden ozal, Hudaýyň halky ölüdir, çünki Ruhyň demi olaryň yerinden turup ýaşamagyna sebäp bolýar. Uýam Waýt, indi demir bilen palçyk garylan heýkeliň aýaklarynyň ybadathana bilen döwletiň birleşmesini aňladýan bir döwre gelip ýetendigimizi aýdanda, ahyrky ýagşyň dökülmegi heniz geljekdedi.

“Soňky ýagyş Hudaýyň halkynyň üzerine ýagmalydyr. Gudratly bir perişde asmandan inmeli, we bütün yer onuň şöhraty bilen ýagtylandyrylmalydyr.” Review and Herald, 21-nji aprel, 1891.

Ylhamyň on sekizinji babynda iki ses bar.

“İsa Öz hyzmatyna açık görünüşde başlanda, Ol Ybadathanany onuň mukaddeslige garşy haram edilmeginden arassalady. Onuň hyzmatynyň soňky işleriniň arasynda Ybadathananyň ikinji gezek arassalanmagy hem bardy. Şonuň ýaly-da, dünýäni duýdurmak üçin edilýän soňky işde ybadathanalara iki aýratyn çagyryş edilýär.” Selected Messages, book 2, 118.

Birinji ses Hudaýyň halky üçin oýanşyk çagyryşydyr, ikinji ses bolsa heniz-de Wawilonda bolan Hudaýyň beýleki çagalary üçin oýanşyk çagyryşydyr.

“Erbetlikde, aldawda we hyýal azaşmasynda, ölüm kölegesiniň hut özünde ýatan bir dünýä bar,—ukuda, ukuda. Olary oýarmak üçin kimler janyndan zähmet çekýär? Haýsy ses olara

ýetip biler? Meniň pikirim geljege alnyp gidilýär; şol wagt alamat berler: ‘Ine, Gelin ýigidi gelýär; Ony garşy almaga çykyň.’ Emma käbirleri çyralaryny doldurmak üçin ýag edinmegi gijikdirerler, we olar juda giç ýag bilen aňladylýan häsiýetiň başga birine geçirilmeyändigini bilerler.” Bible Echo, May 4, 1896.

Parçada iki soru sorulmuştur. Onlary uyandirmek için can ıstırabını kimler duymaktadır? Hangi ses onlara ulaşabilir?

Dünýäni oýaryan “ses” — Ylham kitabyň on sekizinji babyndaky Hudaýyň beýleki sürüsini Babyldan çykмага çagyryan ikinji sesdir. Hudaýyň halky hem, dünýä hem Gije ýary çagyryşy arkaly oýarylmaga mätäçdir; bu bolsa, diňe ahyrky ýagşyň başga bir nyşanydyr.

Dördünji patyşalygyň günlerinde Mesihniň ebedi bir patyşalyk gurjakdygyny kesgitlemekde Milleritler dogrumydy? Hawa.

Ol Öz «merhemet» patyşalygyny haçda, ýagny Mukaddes Kitabyň pygamberlikleriniň dördünji patyşalygynyň taryhy döwründe berkarar etdi. Ol patyşalyk butparaz Rimdir. Danieliň ikinji babynda, Týatira ýygnagyndan öň gelýän ýüz öwürme şekillendirilýämi? Hawa, çünki Hudaýyň halkyny aňladýan palçyk palçykdan batgalyk palçyga öwürüldi. Onda şekiliň içinde Týatira niredede? Ýa-da ol asla şekiliň içindemi? Ol şekiliň içinde görkezilýär, we Nebukadnesar şol hakykata Danieliň dördünji babynda özüniň buýsançly tekepbirliginiň iň ýokary derejesine ýetende ýagtylyk saçýar.

Patyşa şeýle diýip sözledi: «Bu meniň gudratly güýjüm bilen patyşalyk öýi üçin bina eden beýik Babil dälmi? we bu meniň beýikligimiň şöhraty üçin dälmi?» Daniel 4:30.

Nebukadnesaryň meýdanyň haýwany ýaly ýaşan iki mün baş ýüz ýigrimi günlük jezasyndan edil öň, ol öz tekepbirligini: “Beýik Wawilon diýilýän patyşalygy men gurmadymmy?” diýen soragy bermek bilen görkezdi. Ylham kitaby on ýedinjidiň jelep zenanyň maňlaýynda şeýle ýazgy bardy: “SYR, BEÝIK WAWILON, JELEPLERİŇ WE ÝER ÝÜZÜNIŇ ÝİGRENÇLI ZATLARYNYŇ ENESI.” Uýam Waýtyň atlandyryşy ýaly, Rim buthanasy Beýik Wawilondyr. Şekildäki altyn baş sözme-söz Wawilony aňladýar, şeýle hem ol ruhy Wawilony, ýagny Mukaddes Kitap pygamberliginiň ölüm howply ýara alan güýç bolmak ýaly ýeke-täk häsiýetli başynji patyşalygyny-da aňladýar. Işaya ýigrimi üçde, Tir hökmünde görkezilen papalyk güýji bir patyşanyň günleri ýaly ýetmiş ýyl unutdyrylar. Nebukadnesar arkaly görkezilen sözme-söz Wawilon hem, Nebukadnesar iki mün baş ýüz ýigrimi günläp öz patyşalygyndan kowlanda, soňra bejerilen ölüm howply ýara aldy. Sözme-söz beýik Wawilon ruhy beýik Wawilonyň nyşany boldy, olaryň ikisiniň hem patyşalyklary wagtlaýyn elinden alyndy, soň bolsa gaýtadan dikeldildi. Ylham kitaby on ýedinjidiň jelep zenanyň elinde kümüş käse-de ýokdy, бүрүнч ýa-da demir käse-de däl, onuň elinde altyn käse bardy.

Aýal gyrgyzy we al matalar bilen bezelen, altyn, gymmat bahaly daşlar we merjenler bilen şaýlanan eken; onuň elinde zynaçylygynyň nejisligi we ýigrenji zatlary bilen doly altyn kasesi bardy. Ylham 17:4.

Altyn göni Wawilony aňladýardy we ol ruhy Wawilony hem aňladýar; bu Mukaddes Kitap pygamberliginiň başynjy patyşalygydyr, ol 1798-nji ýylda ölüm howply ýara aldy, şol wagt Mukaddes Kitap pygamberliginiň altynjy patyşalygy tagta çykdy. Şol şekildäki göni Wawilondan soň iki güýjden — Medlerden we Parslardan — ybarat kümüş patyşalyk geldi, Danieliň sekizinji babyndaky pars şahy soňundan we beýikräk bolup görterildi. Darius Med birinji şahydy, onuň serkerdesi Kiros bolsa, Med patyşasy Dariusdan soň ahyrsoňy häkimiýete geljek parsdy.

Kiros Hudaýyň halkyny ýesirlikden azat etmek işine başlajak Mesihe degişli bir nyşandy. Med-Persiýa imperiýasy Injil pygamberliginiň altynjy patyşalygyny, ýagny Amerikanyň Birleşen Ştatlaryny aňladýar. Amerikanyň Birleşen Ştatlarynyň iki şahy bar bolup, olar Respublikançylygy we Protestantlygy aňladýar. Dariý ABŞ-nyň respublikançylyk şahyny, Kiros bolsa protestantlyk şahyny aňladýar. Kiros Hudaýyň halkynyň Iýerusalimi we ybadathanany gaýtadan gurnagy üçin olary azat etmek işine başlaýşy ýaly, Amerikanyň Birleşen Ştatlary hem ruhy Wawilonyň ýesirligindäki ýesirleri azat etmek üçin görterilen ýurt boldy; maksat Milleritleriň binýadyny goýan ruhy ybadathanasyny dikeltmekdi. Göni manydaky Wawilon ýesirliginiň ýetmiş ýyl bolşy, ruhy Wawilondaky ýesirligiň bir mün iki ýüz altmyş ýylynyň nyşany boldy. Amerikanyň Birleşen Ştatlary Nebukadnesaryň keşbindäki kümüş döşlerdir.

Bürünçden bolan üçünji patyşalyk бүтіндүнйә patyşalygyny aňladýan Gresiýady. Ol patyşalyk Birleşen Milletler Guramasydyr; Ylham kitaby on ýedinjide ol, 1798-nji ýylda entek gelmedik patyşalykdy. Ylham kitaby on ýedinjidäki on patyşa öz patyşalygyny ýediden bolan sekizinji patyşalyk bolan papalyga bermäge razy bolýarlar. Olar bu ylalaşygy Amerikanyň Birleşen Ştatlary tarapyndan muňa mejbur edilýändikleri we dünýäniň Amerikanyň Birleşen Ştatlarynda ýekşenbe kanuny başlanda doly guýulyp başlanýan ahyrky ýagşyň döwründe goýberilýän Yslamyň “dört ýeli” tarapyndan weýran edilýändigini sebäpli baglaýarlar.

Amerikanyň Birleşen Ştatlarynda Ýekşenbe kanuny kabul edilende, Hudaý Öz halkyny baýdak hökmünde ýokary galdyryp, Hudaýyň beýleki çagalaryny Wawilondan çykmaga çagyrmak arkaly Öz «şöhrat» Patyşalygyny berkarar edýär. Şeýlelikde, Protestantizmiň şahyry iň soňunda ýüze çykýar we Medo-Persiýanyň iki şahyry bilen laýyklykda öňküsinden beýik bolýar. Birleşen Milletler Guramasy dünýäniň dolandyrylyşyny papalyga bermäge razy bolan badyna, Yslamyň dört şemaly goýberilýär we бүтіндүнйә patyşalygy, Gresiýanyň döwlen ilkinji şahyrynyň ölüminden soň dört şahyr emele gelenligi bilen yzarlanylýan uruş bilen ýüzbe-ýüz bolýar.

Şekil demirden ayaklara (devlet idaresi) ve çamurlu kile (kilise idaresi) ve on parmağa (on kral) ulaştığında, dağdan elsiz olarak koparılmış olan taş şeklin ayaklarına çarpar. Milleritler, peygamberlik tarihindeki kendi bakış noktalarından mümkün olabildiği ölçüde, Daniel’in şekline sadık bir doğruluk içindeydiler. Fakat Alfa ve Omega daima sonu başlangıçla tasvir eder ve Nebukadnessar’ın suretindeki dört krallık, dünyanın sonunda kendi ruhsal karşılıklarını örnekleyen dört gerçek krallığı temsil eder.

Tarihiň patyşalyklarynda Rim sekizinji bolup ýüze çykýar we ýedidendir. Daniýel ýedinjide Rim sekizinji bolup ýüze çykýar we ýedidendir. Daniýel sekizinjide Rim sekizinji bolup ýüze çykýar we ýedidendir. Ylham on ýedinjide Rim sekizinji bolup ýüze çykýar we ýedidendir. Bibliýa

pygamberliginiň patyşalyklarynyň ilkinji gezek agzalşyny görkezýän Daniýel ikinjide häzirki zaman ruhy Rim sekizinji bolup ýüze çykýar we ýedidendir. Bibliýa pygamberliginiň patyşalyklarynyň ilkinji (Alfa) suratlandyrylyşy in soňkusyny (Omega) kesgitleýär.

“Biz şeýle bir döwre geldik welin, onda Hudaýyň mukaddes işi demir palçyk bilen garyşan heýkeliň aýaklary arkaly şekillendirilýär. Hudaýyň bir halky, saýlanyp alnan bir halky bar; olaryň saýgarmasy mukaddeslenmelidir, olar binýadyň üstüne agaç, ot-çöp we saman goýmak arkaly haram bolmaly däldir. Hudaýyň buýruklaryna wepaly bolan her bir jan biziň imanymyzyň tapawutlandyryjy aýratynlygynyň ýedinji günün Sabatydygyny görer. Eger hökümet Sabaty Hudaýyň emr edişi ýaly hormatlasa, onda ol Hudaýyň güýjünde durar hem-de bir wagtlar mukaddeslere tabşyrylan imanyň goragynda bolar. Emma döwlet işgärleri galp sabaty goldarlar we özläriniň dini ynanjyny papalygyň bu çagasynyň berjaý edilişi bilen garyşdyrarlar, ony Rebbiň mukaddeslän hem-de bereketlän Sabatynyň üstünde goýup, adamyň ony mukaddes saklamagy üçin aýratyn belläp goýan, Özi bilen Öz halkynyň arasynda mün nesle çenli bir alamat bolan Sabatdan ýokarda tutarlar. Ybadathana syýasaty bilen döwlet syýasatynyň garyşdyrylmagy demir bilen palçyk arkaly şekillendirilýär. Bu birleşme ähli ybadathanalaryň güýjüni gowşadýar. Ybadathanany döwletiň häkimiýeti bilen üpjün etmek erbet netijeleri getirer. Adamlar tas Hudaýyň sabyrlylygynyň çäginde geçdiler. Olar öz güýjüni syýasata bagyşladylar we papalyk bilen birleşdiler. Emma şeýle wagtlar geler welin, Hudaý Öz kanunyny güýjüni ýitiren edenleri jezalandyrrar, olaryň edýän ýaman işleri bolsa öz başlaryna dolanar.” The Seventh-day Adventist Bible Commentary, volume 4, 1168.

Alfa we Omega Danyýlyň iki baradaky başlangyç düşünjesiniň dogrudygyny “täze” etdi.

Tagtda oturan şeýle diýdi: Ine, Men ähli zady täzeden edýärin. Ol maňa: “Ýaz, çünki bu sözler hakykatdyr we ygtybarlydyr” diýdi. Şeýle hem maňa: “Tamam boldy. Men Alfa we Omegamyn, başlangyç hem ahyr. Teşnä ömür suwunyň çeşmesinden mugt bererin” diýdi. Ylham 21:5, 6.